

Vaihtaako vaiko eikö

Ilma täyttyy valkoisista jalkaräteistä. Pyyhkijät saavat käydä kaiken aikaa. Lähestytään kuitenkin jo huhtikuun puolta väliä. Eikö kevät tule lainkaan!

Eräs kevään ja syksyn kiivaimpia puheenaiheita on, milloin pitää vaihtaa kesärenkaat alle tai päinvastoin. Jos vielä yrittää saada renkaanvaihtoa koskevasta lakitekstistä tolkkua, onkin ihan pihalla.

Kerran kävi näin. Piti syksyllä käydä Ruotsissa peräkärryn kanssa. Vaihdoin talvi-renkaat huomattavasti ennen sallittua aikaa. Siinä körötellessä poliisietä pysäytteli ja kyseli renkaistani. Kerroin kaahailevani keskiviikkona Keski-Ruotsiin kevyesti kuormattu kärry kourussa. Haluan varmistaa. Naamasta näki, ettei uskonut, mutta antoi mennä.

Lastasin seuraavana keskiviikkona langat kärryyn. Koska aikaa vielä oli laivalle lähtöön, pistäydyin baariin palalle. Eikös mitä, sama poliisietä ilmestyi myös. Näytin karavaaniani ja tunsin suurta voitonriemua. Seuraavana aamuna Tukholmassa laivarampit ja pienemmät kadut olivat mustassa jäässä. Sattuipa kerrankin kohdalleen.

Nyt kevään lähestyessä tien pientareilta paljastuu paksu kerros kiven, öljyn ja suolan sekaista töhnää. Märemmällä se kuraa paikat ja kuivemmalla pölyää vimmatusti. Ulkomaan eläjät eivät käsitä, miksi täällä tiet ovat niin likaiset. Etelämpänä kun tien pinnasta irtoaa märällä vain puhdasta vettä.

No ne riivatun nastat. Monissa maissa nastojen käyttö on tyystin kielletty. Esimerkiksi Kanadassa sääolot vaihtelevat kuten meilläkin, mutta nastoja ei saa asentaa. Jos oikein huonoksi menee, renkasiin saa kyllä panna ketjut. Mutta suola lentää.

Kitkarenkaat ja suolaamattomat tiet johtaisi kaaokseen. Rekat eivät selviytyisi mäistä. Kitkarenkaat kiillottaisivat risteykset luistinradoiksi. Hiekoittaa voisi, mutta sekini olisi vain hetken hyöty.

Siis nastat vai suola? Teiden kova kuluminen vai joka puolella lillivä loska? Uraiset tiet ovat vaaraksi, mutta niin on myös suolan aiheuttama ruostuminen ja etenkin jarrujen jumittuminen. Löytyipä takavuosina eräs ennen tuntematon suolan tehostama jännityskorroosiomekanismikin, joka muutti muiden muassa autojen alustassa käytettävien pulttien valmistustekniikkaa.

Nastat kuluttavat Suomen teitä vuosittain noin 10 miljoonan euron edestä. Se on paljon rahaa, mutta selvitysten mukaan raha tulee takaisin, koska nastarenkaat vähentävät niin rajusti onnettomuuksia.

On keksitty jo toimiva tekniikka säätää vauhdissa renkaiden ilmanpainetta. Koskahan saamme sellaiset renkaat, joiden nastat lymyävät piilossa kumin sisällä. Kun tien pinta muuttuu liukkaaksi, ajonhallinta-automaatiikka pullauttaa piikit esiin. Tai sitten keskitasoa paremmat kuskit voisivat itse ohjata nastoja nappuloilla. Teknisesti sellainen varmasti onnistuu, mutta voi käydä liian kalliiksi.

Kun ei tällaista vielä ole, niin vaihdanpa renkaat. Kai se kevät tästä tulee.

pajen